

UCHWAŁA NR XXV/155/2020
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM MIASTECZKU

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020r. poz.713 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821) Rada Miejska w Nowym Miasteczku uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Nowe Miasteczko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku
Anatol Komarnicki

I. Zadania gminy z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 821) , gmina winna realizować następujące zadania:

- a) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- b) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- c) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- d) finansowanie:
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- e) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- f) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- g) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- h) przekazywanie do biura informacji gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Wymienione zadania ustawodawca określił mianem zadań własnych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny.
2. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin, które z różnych przyczyn mają problemy w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych polega przede wszystkim na diagnozowaniu i analizie środowisk rodzinnych, wzmacnianiu funkcji i ról jakie powinna spełniać rodzina, dążeniu do integracji i reintegracji rodziny, przeciwdziałaniu jej marginalizacji

- 5) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi podmiotami i osobami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 6) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą,
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka może odbywać się w formie:

1) Rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

Z rodziną wspierającą zawiera się umowę dotyczącą zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nią pomocy. Rodzina wspierająca musi posiadać pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej wydaną na podstawie wywiadu środowiskowego.

2) Placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przejawiającym problemy opiekuńczo-wychowawcze realizuje Dział Pomocy Środowiskowej, który zajmuje się w szczególności przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych, pracą socjalną oraz dokonywaniem analiz i ocen zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowaniem do uzyskania tych świadczeń. Ponadto pracownicy socjalni, wykorzystując potencjał i zasoby lokalnych środowisk inicjują nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację i borykającym się z różnego rodzaju problemami i patologiami społecznymi.

W związku ze zleceniem przez Gminę Nowe Miasteczko realizacji zadania mającego na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w gminie bezpośrednią pracę z w/w rodzinami prowadzi asystent rodziny, który pracuje z nimi, pomaga w opiece i wychowaniu dzieci.

Tabela Nr 1. Podstawowe dane demograficzne.

Ludność ogółem, w tym:	2018	2019
	5391	5358
Kobiety	2712	2679
Mężczyźni	2679	2679

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że na przełomie dwóch ostatnich lat maleje liczba osób zamieszkałych w gminie (z 5391 w 2018r. do 5358 w 2019 r. - spadek o 33 osoby). Natomiast pod względem płci liczniejszą grupą jest populacja kobiet niż mężczyzn, było tak w 2018r. Natomiast w 2019r. liczba kobiet i mężczyzn jest taka sama.

Większość zadań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku. Jest to instytucja, która ma na celu wspieranie oraz wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności, a także ukierunkowywanie na rozwiązywanie problemów oraz rozwój. Ośrodek realizuje m. in. zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i opiekuńczych, zasiłków szkolnych, dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępcze.

Pod względem liczebności członków rodziny największą grupę objętą pomocą OPS w Nowym Miasteczku stanowią jednoosobowe gospodarstwa domowe. W 2018r. było to 64 osób, w roku 2019 było 67 osób.

Z analiz statystycznych prowadzonych przez OPS w Nowym Miasteczku wynika, że wśród rodzin korzystających ze wsparcia tej instytucji znaczącą grupę stanowią rodziny niepełne. W roku 2018 tego typu rodzin widniało w ewidencji 20, zaś w roku 2019 było 25. Szczegółowe dane w zakresie struktury rodzin niepełnych przedstawia tabela Nr 3.

Tabela Nr 3. Struktura rodzin niepełnych.

Wyszczególnienie	Rok	
	2018	2019
	Liczba rodzin ogółem	
Rodziny ogółem	20	25
O liczbie osób:		
1	10	12
2	6	10
3	4	2
4 i więcej	0	1

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS

Dane statystyczne z lat 2018-2019 wskazują, że najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc OPS w Nowym Miasteczku jest ubóstwo w 2018r. było to 99 osób, a w 2019r. liczna ta wynosiła 81 osób.

Istotnym problemem społecznym w obszarze realizacji zadań stanowi bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. W 2018 r. z tego powodu wsparciem objętych zostało 61 rodzin. Dane te wskazują zatem na realnych odbiorców działań zaplanowanych w niniejszym Programie. Nie można jednak wykluczyć faktu, że większość rodzin wykazuje wielopropblemowość, co za tym idzie oprócz wspomnianej długotrwałej choroby, rodziny borykają się także z takimi sytuacjami jak bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm czy też potrzeba ochrony macierzyństwa. Zatem konkretne zadania winny się skupiać przede wszystkim na wielopłaszczyznowym i zindywidualizowanym wspieraniu rodziny znajdującej się w kryzysie.

Tabela nr 4

Tabela Nr 5. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wg formy pomocy.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	W tym na wsi	
2018 rok			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych w tym:	149	70	382
Świadczenia pieniężne	134	59	307
Świadczenia niepieniężne	41	22	174
2019 rok			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych w tym:	131	55	304
Świadczenia pieniężne	114	45	224
Świadczenia niepieniężne	37	16	144

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS

Oprócz świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej OPS w Nowym Miasteczku realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (wypłata świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych). Każdego roku ponad 200 rodzin pobiera świadczenia rodzinne (2018r.- 216 rodzin, 2019r. 232 - rodziny). Natomiast ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2018r. skorzystało 37 rodzin, w 2019r. 42 rodziny.

Działalność placówek wsparcia dziennego (światlicej socjoterapeutycznej) pozwoli dzieci i młodzież objąć stosownym i adekwatnym do potrzeb wsparciem w obszarze pokonywania trudności szkolnych ,w tym pomoc w nauce, organizowania czasu wolnego, czy też niwelowania negatywnych zaburzeń zachowania.

W Gminie Nowe Miasteczko rodziny przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą korzystać ze wsparcia asystenta rodziny.

W latach 2018 i 2019 objętych wsparciem asystenta rodziny było 15 rodzin.

Zdecydowana większość rodzin stale współpracuje z asystentem. Jeśli plan pracy z rodziną jest prawidłowo realizowany i widoczne są efekty oraz poprawa sytuacji rodziny, wówczas istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wycofania się asystenta, jednak nawet w sytuacji zakończenia współpracy, asystent nadal monitoruje rodzinę i jej bieżącą sytuację.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęć wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze

SŁABE STRONY

- brak szybkiego dostępu do poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, terapeutyczna, psychologiczna, mediacja),
- niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej,
- zjawisko marginalizacji społecznej (wykluczenie społeczne),
- brak ofert ze strony organizacji pozarządowych w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- mała aktywność rodzin do samoorganizacji (grupy wsparcia lub grupy samopomocowe)
- brak pozytywnych wzorców osobowych i zaniedbywanie obowiązków opieki i wychowania przez rodziców,
- brak rodzin wspierających,
- ograniczone środki finansowe na realizację programów pomocowych,
- bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie

SZANSE

- łatwiejszy dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, terapeutyczna, pedagogiczna, psychologiczna, mediacja),
- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,
- wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych,

ZAGROŻENIA

- wzrost kosztów utrzymania w rodzinach,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia ubóstwa”,
- brak świadomości problemu oraz nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo-wychowawcze.

IV. Założenia Programu

1. Adresaci.

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Nowe Miasteczko, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem, a tym samym ich powrotu do domu rodzinnego.

		podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli	- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej, udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym, prowadzenie konsultacji specjalistycznych, - podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
7	Sąd Rejonowy w Nowej Soli – Zespół Kuratorów	- wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, profilaktycznym, diagnostycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu,
8	Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli	- realizacja programów i podejmowanie innych działań aktywizacji zawodowej, - wspieranie działań w zakresie realizacji programów na rzecz rodziny,

3. Cele

Cel główny

UTRZYMANIE DZIECKA W RODZINIE NATURALNEJ BĄDŹ JEGO POWRÓT DO RODZINY

Cele szczegółowe

Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

- monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc,
- praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej,
- podejmowanie działań profilaktycznych poprzez udział w projektach socjalnych i kampaniach społecznych, których celem jest wzmacnianie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.

Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze służące przywróceniu jej zdolności do prawidłowego wykonywania funkcji

- zapewnienie wsparcia rodzinie w formie asystenta rodziny,